

test Dyslexie-Express

Tekst **Monique de Mol** Foto's **Ilco Kemmere**

Een sneltrein in je hoofd

Intern begeleidster Rienkje van der Eijnden schreef *Balans* dat ze graag de *Dyslexie-Express* wilde testen. "Wij hebben op school een dyslexie-club, en het materiaal lijkt goed te passen in de opzet en doelstelling van deze club."

"Het is tijdrovend om iedere leerling met dyslexie individueel te begeleiden", vertelt Van der Eijnden. "Daarom is het efficiënter om in een groep te werken. Het is ook gezellig en ondersteunend. Ze zien dat andere kinderen net zo goed worstelen met lees- en spellingproblemen of met planning- en concentratieproblemen."

De *Dyslexie-Express* bestaat uit verschillende onderdelen om leerlingen met dyslexie op sociaal-emotioneel gebied te ondersteunen. Het lespakket is bedoeld voor leerlingen vanaf eind groep 4 en bevat:

1. Een leesboekje inclusief luister-cd met de titel *Tess en Stijn pimpen het schoolplein*;
2. Een PowerPoint op cd met uitleg over dyslexie voor een spreekbeurt of als uitleg aan ouders, opa en oma, vriendjes;
3. Het *Tricky-treïnenspel*: een bordspel waarbij vier leerlingen samen opdrachten uitvoeren en op zoek gaan naar hun interesses en sterke kanten;
4. Een boekje met tips voor leerkrachten om coachingsgesprekken met dyslectische leerlingen te voeren.

Ze bedenkt een soort hanghut

Het verhaal in het leesboekje gaat over een wedstrijd die de school heeft uitgeschreven: wie heeft het beste idee om het schoolplein te pimpen? De hoofdpersoon heet Stijn: hij is zeven jaar en heeft dyslexie. Hij bedenkt een spoorbaan, maar vergeet daarbij de treinstations. Tess heeft een soort hanghut bedacht die midden op het plein moet komen. Ze combineren hun plannen en

winnen met dit ontwerp de wedstrijd. Als Bram, de conciërge, de kinderen helpt met het uitvoeren van hun plan, legt hij Stijn uit wat dyslexie is. 'Mensen die goed kunnen lezen, hebben een sneltrein in hun hoofd. Bij kinderen met dyslexie is het een trein die eerst langs verschillende stations gaat. Dat duurt langer.' Stijn: 'Maar ik wil ook best een sneltrein in mijn hoofd.' 'Als je meer oefent met lezen, zal de trein in jouw hoofd vast sneller gaan rijden', luidt het advies van Bram.

Het beeld van de trein -de dyslexie-express- is verder uitgewerkt in het *Tricky-treïnenspel*. Met dit spel krijgen niet alleen kinderen lees- en spellingsopdrachten, maar moeten zij eveneens persoonlijke vragen beantwoorden. "Op deze manier ontdekken kinderen wat hun sterke kanten zijn." Hoofdpersoon Stijn bijvoorbeeld is een dyslectische jongen die erg creatief is en het leuk vindt om dingen te bedenken. Hij wint er zelfs de wedstrijd mee!

Op de vraag 'Wat vinden jullie leuk om te doen?' vertelt Koen dat hij het liefst buiten bezig is in de natuur. Hij laat zich graag inspireren door het boek van bioloog Freek Vonk *Op expeditie*. Daarin leest hij

over verre landen en gevaarlijke beesten. Vonk is beroemd vanwege het melken van gevaarlijke slangen. Dat lijkt Koen wel wat. "Ik zou best een slang willen hebben, maar mijn moeder ziet dat niet zo zitten", zegt hij ietwat ondeugend.

Sophia is graag bezig met musical, dansen en paardrijden. Van der Eijnden: "En de musicaliedjes ken je allemaal uit je hoofd, toch?" Sophia knikt driftig. De twee oudste jongens uit groep 8 zijn geïnteresseerd in techniek. "Ik haal graag oude computers uit elkaar en gebruik de onderdelen om er iets anders mee te bouwen. Niet in huis, maar in een schuur, zodat er ook weleens iets mag misgaan", vertelt Arie. "Ja, dat gebeurt soms", bevestigt Stefan, die vaak met Arie optrekt. Hij is gek op vissen en

'Ik zou best een slang willen hebben, maar mijn moeder ziet dat niet zo zitten'

vertelt dat hij altijd met zijn opa meeding in zijn bootje om samen te vissen. "Dat was tof!"

Stationschef van de hand-kaarten

Het leukste onderdeel van de *Dyslexie-Express* heet: *Tricky-treinen*. Het spel speel je met vier personen. Samen probeer je zoveel mogelijk kaartjes te verzamelen. De spelkaart bestaat uit rails. Op elke hoek staat een station met een symbool van een mond, hand, oor of oog die verwijzen naar de manier waarop je een opdracht moet uitvoeren. Iedere persoon krijgt een pion en is stationschef. Elk station heeft een eigen stapeltje symboolkaarten. De kinderen laten zien hoe het spel gaat. Arie begint en gooit zes. Hij draait het spoorkaartje om waar hij met zijn pion op

Onderdelen van de Dyslexie-Express

- Een leesboekje met luister-cd;
- Een PowerPoint op cd;
- Het *Tricky-treïnenspel*;
- Een boekje met tips voor coachingsgesprekken.

De kinderen zijn eensgezind over het spel: "Het is soms moeilijk, maar wel héél leuk!"

terecht komt. Er staat een 'oor' op. Sophia is stationschef van de oor-kaartjes en pakt een kaart van haar stapeltje. Zij moet het woord dat op haar kaartje staat in lettergrepen verdelen en achterstevoren oplezen. Ze denkt even na en zegt dan: "En-draai." Koen, die naast haar zit, schrijft het woord in de juiste lettergreepvolgorde op een vel papier. Arie leest dan het woord: "Draaien."

Hij maakt snelle knipbewegingen. Dat is niet moeilijk te raden. "Kapper!", roept Stefan.

Stefan is in deze beurt stationmeester en keurt het antwoord goed. Sophia mag het kaartje houden. Vervolgens gooit Stefan zes. Hij zet maar vijf stappen - dat mag ook - en draait een spoorkaartje met een 'hand' om. Arie is stationschef van de hand-kaarten (uitbeelden) en pakt een kaartje van zijn stapeltje. Hij staat op, gaat achter Koen staan en maakt snelle knipbewegingen. Dat is niet moeilijk te raden. "Kapper!", roept Stefan. Het antwoord is juist en Stefan mag het kaartje houden. Dan is de tijd voorbij en moeten de kinderen terug naar hun klas. Ze zijn eensgezind over het spel: "Het is soms moeilijk, maar wel héél leuk!" ■

Tricky-treinenspel

Onderdelen

- Pionnen in vier kleuren: geel, rood, blauw, groen;
- Bord met vier station symbolen: mond, hand, oog, oor voor resp. de gele, rode, blauwe en groene pion;
- Bordspel met rail-kaartjes, bommen-kaartjes, hart-kaartjes en help-kaartjes;
- Elk station heeft een symbool met een opdracht;
Mond: omschrijf het woord zonder het te noemen;
Hand: beeld uit zonder geluid;
Oog: schrijf het woord op en verberg het voor de medespelers;
Oor: hak het woord in stukjes en zeg het hardop achterste voren.

Voordelen:

- Leuk spel, omdat je veel opdrachten moet uitvoeren;
- Bij elke spelronde spelen de andere spelers vaak mee;
- Drie keer spelen met de leerkracht, daarna zelfstandig;
- Spelers oefenen met spelling en auditieve vaardigheden;
- Ze worden bewust van hun interesses en talenten.

Nadelen:

- De spelregels hebben een klein lettertype;
- Handleiding bevat veel tekst; lastig voor leerkracht en voor leerling met dyslexie die zelf wil lezen;
- Er ontbreken losse overzichtskaarten met:
 - de vier station-symbolen en de betekenis ervan;
 - de toepassing van de letterkaarten.
 Nu moet je de informatie steeds opzoeken in de handleiding.
- De kaartjes liggen snel slordig op het bord;
Oplossing: een magneet in het bord en op de kaartjes, zodat ze niet verschuiven.

Kosten: € 89,95 euro, excl. verzendkosten, te bestellen via www.dyadon.nl
Kijk voor uitleg over het spel op www.dyadon.nl/downloads/tricky-treinenspel.pdf